2022

SANSKRIT

Paper : SKT–HC–4026

(Modern Sanskrit Literature)

(Honours Core)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following questions : 1×6=6

अधोलिखिताः प्रश्नाः समाधेयाः —

(a) How many Chapters are there in the epic, *Svātantryasambhavam*?

स्वातन्त्र्यसम्भवमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति?

(b) What is the prime sentiment in the *Śārdūlaśakaṭam*?

शार्दूलशकटमे अङ्गीरसः कः?

(c) Who is the elder daughter of Rāmlāla?

रामलालस्य जेष्ठा कन्या का?

(d) How many syllables are there in a 'Hāiku' type of poem?
'हाईकु' इति पद्ये कति अक्षराणि सन्ति?

(e) Who is the poet of the poem, 'कविविषादः'?
'कविविषादः' इति कवितायाः कविः कः?

(f) Who translated केतकीकाव्य into Sanskrit?
केतकीकाव्यस्य अनुवादः संस्कृते केन कृतः?

2. Answer the following questions : 2×5=10
निम्नलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम्—

(a) Who is Govindagiri? What is the name of his wife?
गोविन्दगिरिः कः? तस्य भार्यायाः नाम किम् अस्ति?

(b) Fill in the blanks :
रिक्तस्थानां पूर्यताम्—

_____ समीपे
शब्दाः न _____
अतः
मौनमये _____ पत्रे वेदना _____ करोति।

(c) "नास्ति मदिरासमो वैरि मनुष्याणाम्।"

Who is the speaker here? Why alcohol is compared with an enemy?
इत्युक्ते वक्ता कः? कथं मदिरा वैरी इत्यनेन तुलनीय?

(d) Write, we are worshipping to what kind of 'भारतवर्ष'.
वयं कीदृशं भारतवर्षं वन्दामहे, लिखतु।

(e) What is the meaning of the term 'शतपर्विका'? What does she do?
'शतपर्विका' इति पदस्य अर्थः किम्? सा किं करोति?

3. Bring out the implication of any *two* of the following : 6×2=12
अधस्तनेषु कयोश्चित् द्वयोः निहितार्थः विशदीक्रियताम्—

(a) खनेः कृष्णाङ्गारः
बहिरायाति
असौ हरितपर्णं पश्यति
तदा शोकेनात्मानं प्रज्वालयति॥

(b) मृत्युः —
गायति माल्हाररागम्,
शाम्यन्ति
पञ्चदीपाः॥

(c) जरद्वारि महाब्धीनां भानुभैषज्यभावितम्।
कायकल्पतयाऽऽप्नोति प्रावृड्बिन्दुषु यौवनम्॥

4. Explain with reference to the context any *one* of the following : 6

सप्रसङ्गम् एकतमं व्याख्यायताम्—

(a) जातासि तन्मानवदृष्टिवर्जिते
सदा सलिलं किल देवयोषितः।
रमन्ति यस्मिन् रमणीय-कानने
श्रद्धा दया शान्तिरथो विराजते॥

(b) द्वयोर्दर्शनयोस्तावद्भृशं वादो वभूव ह।
प्रवृत्तेश्च निवृत्तेश्च मार्गयोः शाक्तभक्तयोः॥

(c) दिविसद्गुरवे ज्ञाने दाने कर्णसमाय च।
ध्याने सुगततुल्याय महावीरसमाय च॥

5. Describe in your own words how Anada Ram Borooah is eulogized in the *Stutipraśastimañjarī*. 6

स्तुतिप्रशस्तिमञ्जर्यां आनन्दराम वरुवा कथं प्रशंसितः अस्ति इति विषये स्वीयगिरा वर्ण्यताम्।

Or / अथवा

Assess Reva Prasad Dwivedi as a modern Sanskrit scholar.

आधुनिक-संस्कृत-कविरूपेण रेवाप्रसादद्विवेदिमहाभागस्य मूल्याङ्कनं क्रियताम्।

6. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

निम्नोलिखितेषु द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं देयम्—

(a) Discuss elaborately about the title of the Prakaraṇa *Śārdūlaśakaṭam*.

'शार्दूलशकटम्' इति प्रकरणस्य नामकरणविषये सविस्तरम् आलोचयत।

(b) Summarize the theme of the poem, *Kavivişādaḥ* in your own words.

'कविविषादः' इति पद्यस्य वर्ण्यविषयः संक्षेपेण स्वगिर्या लिख्यताम्।

(c) Draw a pen picture of the character of Lakṣmībāi as depicted in the Second Chapter of the *Svātantryasambhavam*.

स्वातन्त्र्यसम्भवमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गानुसारेण वर्णितं लक्ष्मीवाईचरितं प्रतिपादयत।

7. Write short notes on any *two* of the following : 5×2=10

अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणी विधेया—

(a) Pandita Kshma Rao

(b) P. K. Narayana Pillai

(c) Bhavadeva Bhagawati

(d) Mukunda Madhab Sharma

8. Translate any *two* of the following : 5×2=10

अधोलिखितानां यत् किमपि श्लोकद्वयम् अनुवादयतु—

(a) नमामि तां निर्झरिणी कवीनामाकाशगङ्गा नु विशुद्धिमुग्धाम्।
यत्कुक्षिसूताऽक्षरपद्ममालां वाग्देवता श्रीरिव मूर्ध्नि धत्ते॥

(b) वैदेशिकव्याधशिलीमुखेषु लाजप्रवर्षेष्विव सञ्चरन्तः।
राष्ट्रं निजं ये पिपुरत्यमीभ्यो नमो नमो वीरवृषाकपिभ्यः॥

(c) स विश्वनाथस्य पुरी विशाला गीर्वाणवाणी कलितालवाला।
मोक्षप्रसूः कल्पलतैव साक्षाच्छुकैश्च हंसैश्च धृतप्रवाला॥

★★★